

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

THEORETICAL, METHODOLOGICAL, AND APPLIED ASPECTS OF THE USE OF FORECASTING METHODS IN THE PROCESS OF RISK MANAGEMENT OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

У статті розглянуто теоретико-методичні та прикладні аспекти використання методів прогнозування в процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу. На підставі узагальнення та систематизації існуючих методів економічного прогнозування виділено ряд з них, які є найбільш придатними в процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу. Вибір конкретного методу прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу здійснюється відповідно до мети і завдання розробки прогнозу, періоду упередження, повноти, достовірності та способу представлення інформації про економічні процеси, відносини та явища, обтяжені ризиками. Запропонований набір методів прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу дозволить підвищити якість підготовки та прийняття управлінських рішень в процесі управління ними.

Ключові слова: методи прогнозування, класифікація, управління ризиками, готельно-ресторанний бізнес.

В статье рассмотрены теоретико-методические и прикладные аспекты использования методов прогнозирования в процессе управления рисками гостинично-ресторанного бизнеса. На основании обобщения и систематизации существующих методов экономического прогнозирования выделен ряд из них, которые являются наиболее подходящими в процессе управления рисками гостинично-ресторанного бизнеса. Выбор конкретного метода прогнозирования рисков гостинично-ресторанного бизнеса

осуществляется в соответствии с целями и задачами разработки прогноза, периода прогнозирования, полноты, достоверности и способа представления информации об экономических процессах, отношениях и явлениях, обремененных рисками. Предложенный набор методов прогнозирования рисков гостинично-ресторанного бизнеса позволит повысить качество подготовки и принятия управленческих решений в процессе управления ими.

Ключевые слова: методы прогнозирования, классификация, управление рисками, гостинично-ресторанный бизнес.

The article discusses theoretical, methodological, and applied aspects of the use of forecasting methods in the process of risk management of hotel and restaurant business. Based on the generalization and systematization of existing methods of economic forecasting, a number of them are identified, which are most suitable in the process of managing the risks of the hotel and restaurant business. The choice of a specific method for forecasting the risks of hotel and restaurant business is carried out in accordance with the goals and objectives of the development of the forecast, the period of forecasting, completeness, reliability, and the way information about economic processes, relations and phenomena burdened with risks. The proposed set of methods for forecasting the risks of hotel and restaurant business will improve the quality of preparation and adoption of management decisions in the management of them.

Key words: forecasting methods, classification, risk management, hotel and restaurant business.

УДК 338.27

Жадан Т.А.

к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу та обліку
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

Постановка проблеми. Готельно-ресторанний бізнес є одним із найризикованіших видів бізнесу в світі, на успіх якого більше, ніж в інших сферах економічної діяльності, впливають: циклічність попиту споживачів, співвідношення ціни та якості послуг, ландшафт, погодні умови, екологічна і політична ситуація, ступінь розвитку транспортної та соціальної інфраструктури, місце розташування готельно-ресторанних закладів, наявність ресурсних можливостей для задоволення потреб в готельно-ресторанних послугах тощо. Зниження негативного впливу різних видів ризиків на готельно-ресторанний бізнес потребує пошуку ефективних механізмів управління ними, здатних не тільки мінімізувати наслідки їх дії, але й упереджувати їх виникнення. Важливою складовою такого механізму є прогнозування [1], яке виступає одним із засобів обґрунтування управлінських рішень в процесі управління ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам розвитку теорії та методології прогнозування присвячені праці таких видатних вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, як: В. І. Бархатов [2], І. В. Бестужев-Лада [3], В. І. Борисевич [4], Ф. А. Важинський [5], С. В. Глівенко [6], Б. Є. Грабовецький [7], Г. О. Кандаурова [4], М. М. Кандауров [4], І. Ф. Коломієць [5] та інші. Однак, підвищений інтерес науковців до проблем прогнозування протягом останніх років привів до появи значної кількості методів, процедур та прийомів прогнозування, яких на даний час нараховується понад 150. Але на практиці використовується лише близько 10–15. Відсутність чіткої систематизації методів прогнозування сприяло розширенню інструментарію прогностики іноді малоцінними та компіляторними методами, більшість з яких відрізняються один від одного кількістю прийомів і послідовністю їх здійснення. У зв'язку з цим виникають труднощі під час вибору і використання

методів прогнозування у процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу. Практична потреба в вирішенні цих завдань та недостатня наявність теоретико-методичного забезпечення і практичних рекомендацій з питань використання методів прогнозування у процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу обумовлюють актуальність обраного напрямку дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є удосконалення теоретико-методичних та прикладних аспектів використання методів прогнозування у процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу передбачає систему наукових доказів, використання ряду методів і прийомів [8, 9]. У науковій економічній літературі під методом прогнозування розуміється прийом, спосіб, за допомогою якого на основі аналізу ретроспективних даних, екзогенних (зовнішніх) та ендегенних (внутрішніх) зв'язків об'єкту прогнозування можна отримати уявлення про його можливий стан у майбутньому.

Як зазначають С.А. Саркісян та Є.С. Мінаєв [3, с. 132–133], причинами недостатньої пізнавальної цінності та непридатності до використання більшості з методів прогнозування є порушення принципів їх класифікації. Такими ключовими принципами побудови класифікації методів прогнозування ними називаються: достатня повнота охоплення прогностичних методів, єдність класифікаційної ознаки на кожному рівні розчленування (при багаторівневій класифікації), непересічність розділів класифікації, відкритість класифікаційної схеми (можливість доповнення новими методами). Авторами пропонується методи прогнозування класифікувати за такими ознаками, як: ступінь формалізації, загальний принцип дії, спосіб отримання прогнозованої інформації з подальшим їх розподілом на групи та підгрупи. Так, наприклад, за ступенем формалізації методи прогнозування ними розподілено на інтуїтивні та формалізовані, які у свою чергу діляться на підгрупи [3, с. 132–133].

Запропонована цими авторами класифікація є достатньо широкою та включає методи прогнозування, які застосовуються в економічних, соціальних, суспільно-політичних, науково-технічних областях.

Дещо іншу класифікацію методів прогнозування пропонують В.І. Бархатов, А.О. Горшков, Ю.Ш. Капкаєв, М.О. Усачов [2]. В якості найважливіших класифікаційних ознак ними пропонуються: рівень глибини вирішення проблеми (передбачуваний ступінь зміни об'єкту прогнозування за період упередження); тип інформації, яка використовується при прогнозуванні (інтуїтивна, наочна, блок-схеми, графі, математичні залежності

між параметрами, статистичні дані про параметри і т. п.); характер зовнішніх умов (детерміновані, випадкові, невизначені); тип критерію, який використовується при прогнозуванні (лінійний або векторний); період упередження і реалізації прогнозу (оперативний, середньостроковий, короткостроковий, довгостроковий) та ін. [2, с. 28–29].

Проте, наведена класифікація містить у собі окремі неточності. Такі класифікаційні ознаки, як: «характер зовнішніх умов» та «період упередження», скоріше можна віднести до класифікаційних ознак прогнозів, а не методів прогнозування.

Для прогнозування економічних процесів та явищ А.С. Головачов, М.А. Головачова, Н.В. Юрова виокремлюють методи екстраполяції, моделювання та опитування експертів [10]; О.Г. Пенькова – методи аналізу, економіко-статистичні, розрахунково-аналітичні, факторного прогнозування, економіко-математичні, евристичні, мультимодельні [11]; В.В. Ковальов – методи експертних оцінок; обробки просторових, часових та просторово-часових сукупностей; ситуаційного аналізу і прогнозування [12, с. 184].

Отже, як свідчить огляд економічної літератури, єдиної точки зору до класифікаційної побудови методів прогнозування не існує. Кожним автором обирається той чи інший склад методів прогнозування у залежності від визначених цілей, завдань, періоду упередження, сфери застосування тощо.

Узагальнення та систематизація існуючих методів прогнозування дозволили виділити ряд з них, які є найбільш придатними для використання в процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу (див. рис. 1).

Так за ступенем формалізації (спосіб представлення інформації про об'єкт прогнозування) серед методів прогнозування виділено інтуїтивні (або експертні) та формалізовані (або фактографічні). Інтуїтивні (експертні) методи прогнозування, засновані, на думках експертів, у сфері управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу з метою виявлення основних видів ризиків, джерел їх виникнення, чинників та наслідків їх ймовірного впливу на фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання готельно-ресторанного бізнесу. Як правило, ці методи використовуються тоді, коли іншими методами прогнозування неможливо оцінити вплив багатьох факторів ризику на майбутній розвиток економічних процесів на явищ.

Серед інтуїтивних методів широке використання отримали методи експертних оцінок (індивідуальні та колективні). Методи індивідуальних експертних оцінок засновані на використанні досвіду одного експерта, який дає незалежну оцінку перспективам розвитку суб'єкта господарювання готельно-ресторанного бізнесу, діяльність якого обтяжена ризиками. Методи колективних експертних оцінок ґрунтуються на спільній думці експертів

і передбачають оцінку ймовірного впливу ризиків на економічні результати діяльності суб'єктів господарювання готельно-ресторанного бізнесу.

Головним недоліком інтуїтивних методів прогнозування є необхідність залучення до розробки прогнозу висококваліфікованих експертів. Тобто, розроблений прогноз буде враховувати лише суб'єктивну точку зору того чи іншого експерту. Отже, ці методи доцільно використовувати у поєднанні з формалізованими методами для підвищення точності прогнозу.

Формалізовані (фактографічні) методи прогнозування засновані на фактичному інформаційному

матеріалі про економічні, техніко-технологічні, ресурсні та інші ризики суб'єктів господарювання готельно-ресторанного бізнесу, наслідки їх впливу у ретроспективному періоді (періоді передісторії). Ці методи базуються на попередній формалізації статистичної інформації, поданої у вигляді рядів динаміки та рядів розподілу. Формалізація ретроспективної інформації зазвичай полягає у побудові відповідних математично-статистичних моделей – ковзних і адаптивних середніх, трендових, факторних, економетричних рівнянь тощо.

До формалізованих методів належать методи прогнозу екстраполяції і методи моделювання.

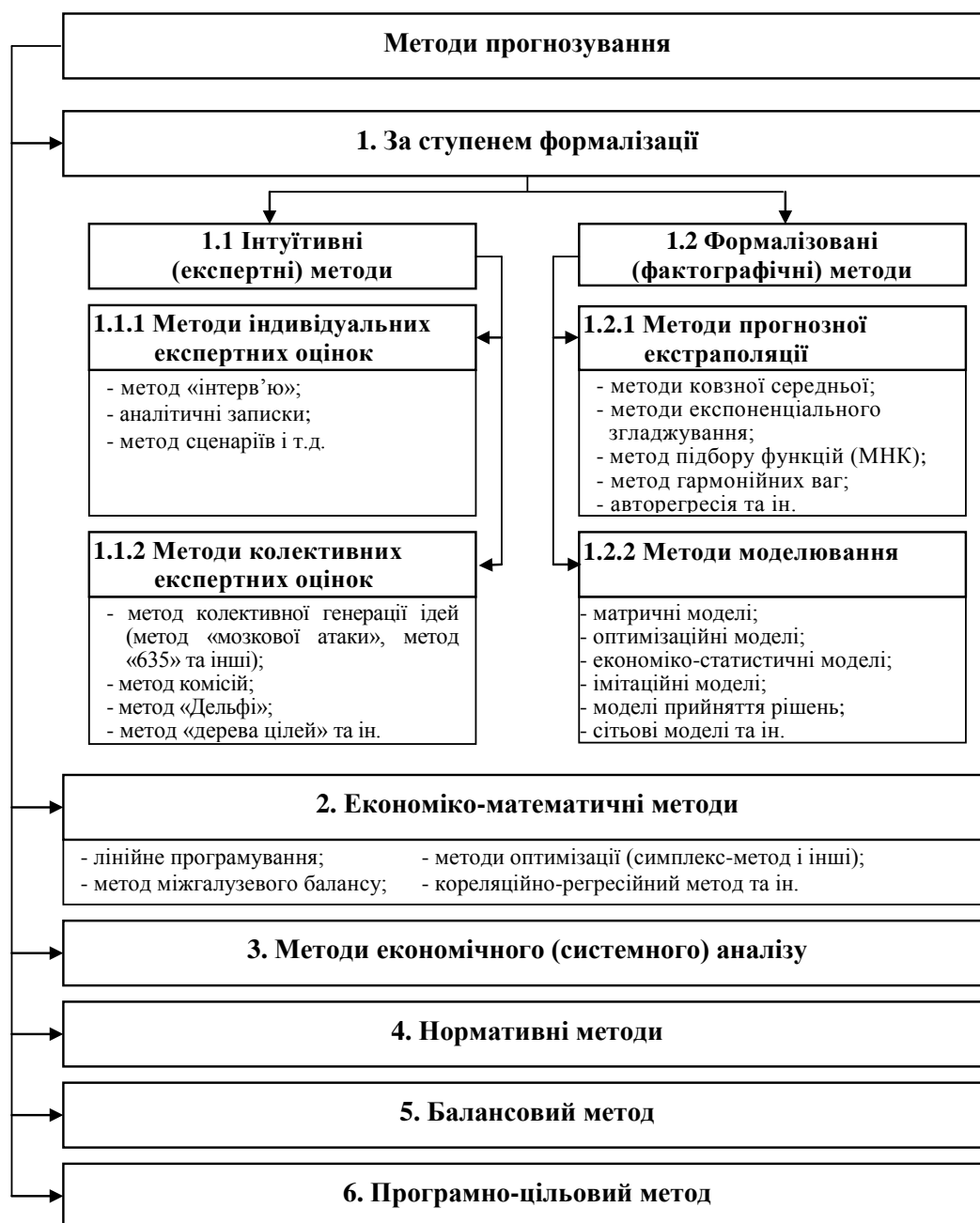

Рис. 1. Методи прогнозування, які є найбільш придатними для використання у процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу

Джерело: складено на підставі узагальнення та систематизації [3, с. 132–239; 4, с. 58; 5; 6; 7; 13; 14, с. 126; 15; 16; 17, с. 43]

Методи прогнозової екстраполяції базуються на припущенні того, що закономірність (тенденція) впливу ризиків на діяльність суб'єктів господарювання готельно-ресторанного бізнесу у майбутньому буде такою ж як і у минулому періоді, тобто буде незмінною протягом певного часу. В реальності тенденція розвитку може змінюватися і тому прогнозні результати необхідно розглядати як ймовірнісні. Серед методів прогнозової екстраполяції виділяють прості і складні. Групу простих методів прогнозування становлять методи, що базуються на припущенні відносної стійкості в майбутньому абсолютних значень рівнів, середнього рівня ряду, середнього абсолютного приросту, середнього темпу зростання. Як правило, їх використовують на початковому етапі прогнозування для визначення тенденцій зміни показників. Складні методи прогнозування базуються на визначенні основної тенденції з використанням статистичних формул, які описують тренд. Ці методи доцільно використовувати при розробці короткострокових прогнозів. Серед складних методів прогнозової екстраполяції найбільш відомими є: методи ковзної середньої, експоненціального згладжування, гармонійних ваг, авторегресія, метод найменших квадратів тощо. Методи моделювання дозволяють досліджувати вплив ризиків на розвиток економічних процесів та явищ в готельно-ресторанному бізнесі за допомогою моделі, яка відображає або відтворює істотні властивості, структуру досліджуваного об'єкта, взаємозв'язки і відносини між його елементами. Найбільш відомими методами моделювання є: матричні, оптимізаційні, економіко-статистичні, імітаційні, моделі прийняття рішень, основані на теорії ігор тощо.

Економіко-математичні методи представляють собою способи (прийоми) розрахунку економічних показників із застосуванням методів прикладної математики і математичної статистики. Ці методи дозволяють підвищити якість прогнозів, здійснювати багатоваріантні оптимізаційні розрахунки.

Методи економічного (системного) аналізу дозволяють розчленувати економічний процес або явище на окремі складові частини, виявити їх взаємозв'язок та вплив на одну з них або на загальні результати. За допомогою аналізу розкривається сутність такого процесу, визначаються закономірності його змін в прогнозованому періоді, оцінюються можливості та шляхи досягнення поставлених цілей. Для реалізації цього методу використовується системний підхід.

Сутність нормативного методу полягає в техніко-економічному обґрунтуванні прогнозів з використанням норм і нормативів, які дозволяють визначити потребу в різних видах ресурсів.

Балансовий метод використовується для ув'язки прогнозової потреби суб'єкта господарю-

вання в різних видах матеріально-технічних, трудових і фінансових ресурсах, необхідних для створення та надання готельно-ресторанних послуг. За допомогою цього методу реалізується принцип збалансованості і пропорційності.

Програмно-цільовий метод дозволяє встановити основні цілі прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу, розробити шляхи, способи і строки їх реалізації при умові наявності та ефективного використання необхідних ресурсів. Цей метод дає можливість реалізовувати найбільш пріоритетні цілі.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, на підставі узагальнення та систематизації існуючих методів економічного прогнозування виділено ряд з них, які є найбільш придатними у процесі управління ризиками готельно-ресторанного бізнесу. При цьому вибір конкретного методу прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу здійснюється відповідно до мети і завдання розробки прогнозу, періоду упередження, повноти, достовірності та способу представлення інформації про економічні процеси, відносини та явища, обтяжені ризиками. Запропонований набір методів прогнозування ризиків готельно-ресторанного бізнесу дозволить не тільки передбачувати вплив ризиків на фінансово-економічні результати діяльності готельно-ресторанних закладів, але й підвищити якість підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень в процесі управління ними.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Жадан Т.А. Економічна сутність прогнозування: дослідження основних підходів / Т.А. Жадан // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2011. – № 3(57). – С. 242–246.
2. Бархатов В.И. Прогнозирование и планирование в условиях рынка / В.И. Бархатов, А.А. Горшков, Ю.Ш. Капкаев, М.А. Усачев. – Челябинск: ЮУрГУ, 2001. – 140 с.
3. Рабочая книга по прогнозированию / [Редкол.: И.В. Бестужев-Лада (отв. ред.)]. – М.: Мысль, 1982. – 430 с.
4. Борисевич В.И. Прогнозирование и планирование экономики / В.И. Борисевич, Г.А. Кандаурова, Н.Н. Кандауров; [под общ. ред. В.И. Борисевича, Г.А. Кандауровой]. – Мн.: Интерпрессервис, Экоперспектива, 2001. – 380 с.
5. Вайнський Ф.А. Основні методи прогнозування соціально-економічного розвитку регіону / Ф.А. Вайнський, І.Ф. Коломієць // Український державний лісотехнічний університет. Збірник наукових праць. Науковий вісник, 2004. – Вип. 14.7. – С. 166–170.
6. Глівенко С.В. Методи економічного прогнозування в системі екологічного менеджменту підприємств агропромислового комплексу / С.В. Глівенко, Т.І. Пізняк // Вісник Сумського державного аграрного університету. – 2001. – Вип. 2. – С. 281–284.

7. Грабовецький Б.Є. Прогнозно-аналітичне забезпечення стратегічних управлінських рішень у процесі створення технічних інновацій / Б.Є. Грабовецький, В.В. Зянько // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2013. – № 6. – С. 31–38.

8. Жадан Т.А. Методология прогнозирования развития производства / Т.А. Жадан // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2004. – № 10. – С. 8–13.

9. Жадан Т.А. Научные подходы в прогнозировании развития производства / Т.А. Жадан // Вісник НТУ «ХПІ», Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – 2004. – № 25. – С. 117–122.

10. Головачев А.С. Прогнозирование стратегической конкуренто-способности предприятия и продукции / А.С. Головачев, М.А. Головачева, Н.В. Юрова // Экономика и управление. – 2012. – № 2. – С. 31–39.

11. Пенькова О.Г. Прогнозування показників розвитку економіки на довгострокову перспективу / О.Г. Пенькова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 1(17). – С. 83–89.

12. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика / В.В. Ковалев. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2007. – 1024 с.

13. Жадан Т.А. Класифікаційні критерії та ознаки побудови прогнозів розвитку підприємства / Т.А. Жадан // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: технічний прогрес і ефективність виробництва. – 2010. – № 61. – С. 68–73.

14. Інформаційний вплив: теорія і практика прогнозування: монографія / за ред. П.Д. Фролова; Національна акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. – К.: Міленіум, 2011. – 304 с.

15. Лисогор В.М. Застосування методів прогнозування в процесі моделювання економічної діяльності підприємства / В.М. Лисогор, С.А. Яремко, О.В. Ольшевська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011. – № 2, Т. 1. – С. 21–25.

16. Льюис К.Д. Методы прогнозирования экономических показателей / К.Д. Льюис; Пер. с англ. и предисл. Е.З. Демиденко. – М.: Финансы и статистика, 1986. – 133 с.

17. Сухоруков А.І. Моделювання та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів України: монографія / А.І. Сухоруков, Ю.М. Харазішвілі. – К.: НІСД, 2012. – 368 с.

REFERENCES:

1. Zhadan T.A. Ekonomichna sutnistj prognovuvannja: doslidzhennja osnovnykh pidkhodiv / T.A. Zhadan // Visnyk Zhytomyrskogho derzhavnogho tekhnologichnogho universytetu. Serija: Ekonomichni nauky. – 2011. – # 3(57). – S. 242–246.

2. Barkhatov V.I. Prognozirovanie i planirovanie v usloviyakh rynka / V.I. Barkhatov, A.A. Gorshkov, Yu.Sh. Kapkaev, M.A. Usachev. – Chelyabinsk: YuUrGU, 2001. – 140 s.

3. Rabochaya kniga po prognozirovaniyu / [Redkol.: I.V. Bestuzhev-Lada (otv. red.)]. – M.: Mysl', 1982. – 430 s.

4. Borisevich V.I. Prognozirovanie i planirovanie ekonomiki / V.I. Borisevich, G.A. Kandaurova, N.N. Kandaurov; [pod obshch. red. V.I. Borisevicha, G.A. Kandaurovoy]. – Mn.: Interpresservis, Ekoperspektiva, 2001. – 380 s.

5. Vazhynskij F.A. Osnovni metody prognovuvannja socialjno-ekonomichnogho rozvytku rehionu / F.A. Vazhynskij, I.F. Kolomijec // Ukrainskij derzhavnyj lisotekhnichnyj universytet. Zbirnyk naukovykh pracj. Naukovyj visnyk, 2004. – Vyp. 14.7. – S. 166–170.

6. Ghlivenko S.V. Metody ekonomichnogho prognovuvannja v systemi ekologichnogho menedzhmentu pidpryjemstv aghropromyslovogho kompleksu / S.V. Ghlivenko, T.I. Piznjak // Visnyk Sums'kogho derzhavnogho aghrarnogho universytetu. – 2001. – Vyp. 2. – S. 281–284.

7. Ghrabovec'kij B.Je. Proghnozno-analitychne zabezpechennja strategichnykh upravlins'kykh rishenj u procesi stvoren'nja tekhnichnykh innovacij / B.Je. Ghrabovec'kij, V.V. Zjanjko // Visnyk Vinnyc'kogho politekhnichnogho instytutu. – 2013. – # 6. – S. 31–38.

8. Zhadan T.A. Metodologiya prognozirovaniya razvitiya proizvodstva / T.A. Zhadan // Visnyk NTU «KhPI». Zbirnyk naukovykh pracj. Tematychnyj vypusk: «Tekhnichnyj prohres i efektyvnistj vyrobnyctva». – 2004. – # 10. – S. 8–13.

9. Zhadan T.A. Nauchnye podkhody v prognozirovanii razvitiya proizvodstva / T.A. Zhadan // Visnyk NTU «KhPI», Zbirnyk naukovykh pracj. Tematychnyj vypusk: «Tekhnichnyj prohres i efektyvnistj vyrobnyctva». – 2004. – # 25. – S. 117–122.

10. Golovachev A.S. Prognozirovanie strategicheskoy konkurento-sposobnosti predpriyatiya i produktii / A.S. Golovachev, M.A. Golovacheva, N.V. Yurova // Ekonomika i upravlenie. – 2012. – № 2. – S. 31–39.

11. Penjkova O.Gh. Proghnozuvannja pokaznykiv rozvytku ekonomiky na dovghostrokovu perspektivu / O.Gh. Penjkova // Visnyk Berdjanskogho universytetu menedzhmentu i biznesu, 2012. – # 1(17). – S. 83–89.

12. Kovalev V.V. Finansovy menedzhment: teoriya i praktika / V.V. Kovalev. – M.: TK Velbi, Izd-vo Prospekt, 2007. – 1024 s.

13. Zhadan T.A. Klsyfikacijni kryteriji ta oznaky pobudovy proghnoziv rozvytku pidpryjemstva / T.A. Zhadan // Visnyk Nacional'nogho tekhnichnogho universytetu «Kharkivskij politekhnichnyj instytut». Zbirnyk naukovykh pracj. Tematychnyj vypusk: tekhnichnyj prohres i efektyvnistj vyrobnyctva. – 2010. – # 61. – S. 68–73.

14. Informacijnyj vplyv: teoriya i praktyka proghnozuvannja: monoghrafija / za red. P.D. Frolova; Nacional'na akad. ped. nauk Ukrainy, In-t soc. ta polit. psykologhiji. – K.: Milenium, 2011. – 304 c.

15. Lysoghor V.M. Zastosuvannja metodiv prognovuvannja v procesi modeljuvannja ekonomichnoji dijalnosti pidpryjemstva / V.M. Lysoghor, S.A. Jaremko, O.V. Olishevs'ka // Visnyk Khmel'nyckogho nacional'nogho universytetu. Ekonomichni nauky. – 2011. – # 2, T. 1. – S. 21–25.

16. L'yuis K.D. Metody prognozirovaniya ekonomicheskikh pokazateley / K.D. L'yuis; Per. s angl. i predisl. E.Z. Demidenko. – M.: Finansy i statistika, 1986. – 133 s.

17. Sukhorukov A.I. Modeljuvannja ta proghnozu-
vannja socialjno-ekonomichnogho rozvytku rehioniv

Ukrajiny: monohrafija / A.I. Sukhorukov, Ju.M. Khara-
zishvili. – K.: NISD, 2012. – 368 s.

Zhadan T.A.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Economic Analysis and Accounting,
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute»

THEORETICAL, METHODOLOGICAL, AND APPLIED ASPECTS OF THE USE OF FORECASTING METHODS IN THE PROCESS OF RISK MANAGEMENT OF HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Hotel and restaurant business is one of the riskiest businesses in the world. Results of the hotel and restaurant business are influenced by: the cyclical nature of consumer demand, the ratio of price and quality of services, weather conditions, environmental and political situation, the degree of development of transport and social infrastructure, location, etc. Reducing the negative impact of various types of risks on the hotel and restaurant business requires a search for effective mechanisms for managing them. An important component of such a mechanism is forecasting, which is one of the means of substantiating management decisions in the process of risk management.

The presence of a significant number of forecasting methods, of which there are more than 150, makes it difficult to use them in the risk management process of the hotel and restaurant business. Insufficient availability of theoretical and methodological support and practical recommendations on the use of forecasting methods in the process of risk management of hotel and restaurant business determine the urgency of the chosen research direction.

The purpose of the article is to improve the theoretical, methodological, and applied aspects of using forecasting methods in the process of risk management of hotel and restaurant business.

Based on the analysis of existing methods of economic forecasting, a number of methods are identified that are most suitable for using in the process of managing the risks of the hotel and restaurant business. Such methods include: intuitive (or expert) and formalized (or fact graphic) economic and mathematical methods; methods of economic (system) analysis; normative methods; balance method; program-target method. These methods are divided into subgroups and include a certain set of tools. Each proposed method of forecasting the risks of hotel and restaurant business is given a brief description and features of the application.

The choice of a specific method for forecasting the risks of hotel and restaurant business is carried out in accordance with the goals and objectives of the development of the forecast, the period of forecasting, completeness, reliability and the way information about economic processes, relationships, and phenomena that are burdened with risks. The proposed set of methods for forecasting the risks of hotel and restaurant business will allow not only anticipating the impact of risks on the financial and economic performance of hotel and restaurant establishments but also improving the quality of preparation, adoption, and implementation of management decisions in the management process.